

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-2-183 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 07-85/1055-414
Karar Tarihi : 8.11.2007

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof.Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : M.Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER : Fatma GÖZLÜKAYA ANGI, Ekrem SOLMAZ,

C. BAŞVURUDA

BULUNAN : - Güleç Kırtasiye Matbaacılık ve Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ege Üniversitesi Kampusü Öğrenci Alışveriş Merkezi
No:12 Bornova/İzmir

D. HAKKINDA İLK İNCELEME

YAPILAN : - Palme Yayın Dağıtım İç ve Dış Tic. Ltd. Şti
Adnan Saygun Cad. No:10/A Sıhhiye/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Palme Yayın Dağıtım İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.'nin basımını ve toptan dağıtımını yaptığı kitapları toptan satış fiyatından daha düşük perakende satış fiyatıyla satarak Güleç Kırtasiye Matbaacılık ve Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde özetle, Palme Yayın Dağıtım İç ve Dış Tic. Ltd. Şti.'nin (Palme Yayın) basımını ve toptan dağıtımını yaptığı kitapları İzmir'de açtığı şubesi aracılığıyla Güleç Kırtasiye Matbaacılık ve Ambalaj San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye (Güleç Kırtasiye) temin ettiği fiyatın altında bir fiyatla nihai tüketicilere sattığı ve bu durumun Güleç Kırtasiye'nin faaliyetlerini zorlaştırdığı iddia edilmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 8.10.2007 tarih ve 6686 sayı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 2.11.2007 tarih ve 2007-2-183/İİ-07-FGA sayılı İlk İnceleme Raporu, 2.11.2007 tarih ve REK. 0.06.00.00-110/318 sayılı Başkanlık önergesi ile Kurul'un 07-85 sayılı toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; şikayet konusu ile ilgili olarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında bir önaraştırma yapılmasına veya soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmektedir.

I. YAPILAN İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Dosyadaki bilgilere göre, şikayetin niteliği hakkında daha detaylı bilgi edinmek üzere raportörlerce İbrahim Güleç ile yapılan görüşmede, Güleç Kırtasiye'nin faaliyet konusunun kırtasiye malzemesi ve akademik eğitime yönelik kitapların satışı olduğu, firmanın cirosunun yaklaşık %55-60'ını kırtasiye malzemesi ve yaklaşık %40-45'ini

ise akademik eğitime yönelik kitap satışının oluşturduğu, Güleç Kırtasiye'nin satışını yaptığı akademik kitapların ağırlıklı olarak Palme Yayın, Birsen Basın Yayın Dağıtım Ltd. Şti., Alfa Basım Yayın Dağıtım Ltd. Şti. ve Çağlayan Kitapevi'nden temin edildiği ve bu çerçevede Palme Yayın tarafından basılan kitapların firmanın kitap satışının yaklaşık %25'ini oluşturduğu ve Güleç Kırtasiye'nin Palme Yayın ile olan tedarik ilişkisinin yaklaşık 5 yıldır devam etmekte olduğu ve Palme Yayın'ın şikayetten birkaç ay önce İzmir'e şube açarak kitaplarını nihai tüketicilere doğrudan pazarlamaya başladığı bilgilerine ulaşılmıştır.

60

Şikayetin konusu, Palme Yayın'ın basımını yaptığı akademik eğitime yönelik kitapları İzmir'de açtığı şubesi aracılığıyla Güleç Kırtasiye'ye sağladığından daha düşük fiyatla nihai tüketicilere satmak suretiyle şikayetçinin faaliyetlerini zorlaştırdığına ilişkindir. Bu bakımdan şikayet konusu eylem, genel olarak 4054 sayılı Kanun'un teşebbüslerin hakim durumlarını kötüye kullanmalarını yasaklayan 6. maddesi kapsamında ele alınmış ve özel olarak bahsi geçen maddenin 2. fıkrasının (a) bendinde düzenlenen "*Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler*"den olup olmadığı incelenmiştir. Bilindiği üzere, bir hakim durumun kötüye kullanılması halinden bahsedebilmek eylemi gerçekleştiren teşebbüs ya da teşebbüslerin ilgili pazarda hakim durumda bulunması ön koşuluna tabi bulunmaktadır. Hakim durum, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde "*Belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü*" olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede, Palme Yayın'ın ilgili pazarda hakim durumda olup olmadığının tespit edilmesi gerekmektedir.

70

80

90

Palme Yayın'ın faaliyet alanını, çeşitli sınavlara yönelik test kitapları, edebi kitaplar, akademik eğitime yönelik kitaplar ile çocuk kitabı gibi değişik içerikli kitapların yayımı ve dağıtımını oluşturmaktadır. Bununla birlikte, Palme Yayın'ın internette açıklanan yayın listesinden ve inceleme sürecinde elde edilen bilgilerden bu yayınlar içerisinde temel bilimler, mühendislik, tıp ve bilgisayar alanlarındaki akademik eğitime yönelik kitapların basımı ve dağıtımını faaliyetinin şirketin esas faaliyet alanını oluşturduğu anlaşılmaktadır. Şikayete konu eylem de Palme Yayın'ın basımını ve dağıtımını yaptığı akademik eğitime yönelik kitaplara ilişkin uygulaması hakkındadır. Talep açısından nihai tüketiciye satışı gerçekleştiren kitapevlerinin ve kırtasiyelerin genellikle akademik eğitime yönelik kitapların tüm çeşitlerini bulundurma eğilimi içinde olduğu ve bu tür kitapların basımı ve dağıtımını alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin de aynı doğrultuda çoğunlukla her türlü akademik eğitime yönelik kitabın basımı ve dağıtımıyla uğraştığı göz önünde alındığında, ilgili dosya bakımından ilgili ürün pazarı genel olarak kitap basımı ve dağıtımını pazarının alt pazarlarından biri olan "*akademik eğitime yönelik kitapların basımı ve dağıtımını pazarı*" olarak belirlenmiştir.

İlgili coğrafi pazar, akademik eğitime yönelik kitaplar basan ve dağıtan teşebbüslerin faaliyetlerinin ülke geneline yönelik olması ve ilgili ürün pazarındaki rekabet koşulları açısından farklılık gösteren bölgeler bulunmaması sebebiyle "*Türkiye Cumhuriyeti sınırları*" olarak belirlenmiştir.

100 Bu çerçevede, raportörlerce ilgili pazarın yapısı ve işleyişi hakkında Türkiye
Yayıncılar Birliği (TYB) Yönetim Kurulu Üyesi ve TYB Akademik Yayınlar Komisyonu
Başkanı ile yapılan görüşmede, Türkiye’de 300’e yakın akademik eğitime yönelik
kitap yayımlayan yayınevinin bulunduğunu, akademik eğitime yönelik kitap
yayımlamak için bir veya birkaç öğretim üyesi ile anlaşmanın yeterli olduğunu,
faaliyetin büyük bir yatırıma ihtiyaç göstermediğini ve küçük çaplı teşebbüslerin de bu
alanda faaliyet gösterebildiğini, birlik bünyesinde yapmış oldukları pazar araştırması
sonuçlarının akademik eğitime yönelik kitap yayım ve dağıtım alanlarında faaliyet
gösteren pazar payı bakımından en büyük beş teşebbüsün sırasıyla; Nobel Tıp
Kitapları Ltd., Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş., Palme Yayın, Seçkin Yayıncılık San.
110 Tic. A.Ş., Nobel Yayın Dağıtım Ltd. Şti. olarak sıralanabileceğini gösterdiğini, aynı
araştırmanın sonuçlarından Palme Yayın’ın tıp ve mühendislik eğitimine yönelik kitap
basımı alanlarında önemli bir pazar payına sahip olmadığını, sadece akademik fizik
eğitime yönelik kitap basımı alanında en yüksek pazar payına sahip teşebbüs
olduğunu gösteren bilgilere ulaşılmıştır.

120 Bu bilgilerden, akademik eğitime yönelik kitapların basımı ve dağıtım pazarında
Türkiye genelinde 300’ün üzerinde teşebbüsün faaliyet göstermekte olduğu, pazara
girişi engelleyecek nitelikte herhangi bir hukuki ve ekonomik koşulun bulunmadığı
anlaşılmaktadır. Buna ek olarak, Palme Yayın’ın ilgili ürün piyasasında Nobel ve Beta
isimli firmaların ardından pazar payı açısından üçüncü sırada yer aldığı
130 görülmektedir. Pazarın yapısı ve işleyişi hakkındaki bu bilgilerden, ilgili pazarda
faaliyet gösteren herhangi bir teşebbüsün rakiplerinden ve müşterilerinden bağımsız
hareket ederek ilgili pazarda oluşacak fiyatları ve arz miktarını belirleyebilme gücüne
ve bu yolla rakiplerinin faaliyetlerini zorlaştırma imkanına sahip olduğunu gösterecek
bir kanıya ulaşılması mümkün görülmemektedir. Bu çerçevede, mevcut durumda
Palme Yayın’ın akademik eğitime yönelik kitapların basımı ve dağıtım pazarında
hakim durumda bulunduğu yönünde bir sonuca ulaşılmasının da mümkün olmadığı
kanaatine varılmıştır.

140 Diğer taraftan, raportörlerce İbrahim Güleç ile yapılan görüşmede elde edilen ve
yukarıda da yer verilen bilgilere göre, Güleç Kırtasiye’nin cirosunun yaklaşık %40-
45’inin akademik eğitime yönelik kitap satışlarından sağlanmakta olduğu ve Palme
Yayın’dan temin edilen kitapların satışının bu cironun yaklaşık %25’ini oluşturduğu ve
dolayısıyla Palme Yayın’dan sağlanan kitapların satışından elde edilen cironun Güleç
Kırtasiye’nin toplam satışları içindeki payının en fazla %12,5’ini oluşturduğu inceleme
sürecinde anlaşılmıştır. Bu bakımdan, Palme Yayın’ın ilgili ürün pazarında hakim
durumda olduğunun kabul edilmesi halinde bile, Palme Yayın’dan sağlanan kitapların
150 satışının Güleç Kırtasiye’nin faaliyetlerinin esaslı bir kısmını oluşturmaması sebebiyle
şikayet konusu uygulamanın Güleç Kırtasiye’nin faaliyetlerini zorlaştırıcı ve
engelleyici bir etki yaratmasının da mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır.

160 Yukarıda belirtilen sebepler ışığında, Palme Yayın’ın basımını ve dağıtımını yaptığı
kitapları İzmir’de açtığı şubesi aracılığıyla Güleç Kırtasiye’ye sağladığından daha
düşük fiyatla nihai tüketicilere satmak suretiyle Güleç Kırtasiye’nin faaliyetlerini
zorlaştırdığı iddiası hakkında herhangi bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı
sonucuna ulaşılmıştır.

J. SONUÇ

150 Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre; dosya konusu şikayet ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.